

Gwiazdka przy numerze kolejnym oznacza, że dany dokument znajduje się w bibliotece CIOP.

MASZYNY I URZĄDZENIA PRZEMYSŁOWE

129* 621.646.49—519/52:662.766:661.91:614.8(088.8) CIOP

Industriegas A. G. Zweigniederlassung Wagiro-Dissausgas Werke.: **Postępowanie i aparatura zapewniająca bezpieczeństwo przy instalacjach pracujących na acetylenie w warunkach umożliwiających stopniowy rozkład acetyleny.** „Procédé et appareillage de sécurité pour installations fonctionnant à l'acétylène dans des conditions rendant possible une décomposition progressive de l'acétylène“. Opis patentowy francuski Nr 104974 gr. 19, kl. 4, 9.2.52; D, A4, 3,5 str., 1 rys.

Rozkład acetyleny na węgiel i wodór związany jest ze wzrostem ciśnienia do 2000 at. Dotychczas stosowane urządzenia zabezpieczające nie wystarczają, gdyż możliwość wzrostu ciśnienia w przewodach nie została całkowicie wyeliminowana. Opatentowany wynalazek polega na odpowiednim zastosowaniu zaworów bezpieczeństwa otwieranych zdalnie, ręcznie lub automatycznie, gdy tylko na jakimś odcinku instalacji nastąpi znaczny wzrost ciśnienia. Gaz z części instalacji o wysokim ciśnieniu może być doprowadzony do części o niskim ciśnieniu. Łącznie z otwarciem zaworów można przewidzieć również uruchomienie urządzeń przeciwpożarowych.

130* 621.882.55:625.143.54(088.8) CIOP

Engel M.: **Bezpieczna śruba, szczególnie nadająca się do mocowania szyn kolejowych.** „Sicherheitsschraube, insbesondere für die Befestigung von Bahnschienen“. Opis patentowy szwajcarski Nr 286393 kl. 6a, 31.10.52; D, A4, str. 3, 1 rys.

Opis zabezpieczenia śruby do mocowania szyn kolejowych. Zabezpieczenie polega na tym, że śruba jest zakończona trzpieniem o mniejszej średnicy, nawierconym osiowo i nagwintowanym przeciwnie do gwintu śruby. Po zamocowaniu szyny, nakrętkę sześciokątną na trzpień zakręca się okrągłą nakrętką zabezpieczającą i wprasowuje w nią gwint trzpienia przez rozbicie nawierconego otworu przebijakiem. Rozmontowanie jest możliwe przez odcięcie nakrętki zabezpieczającej razem z trzpieniem.

131* 614.8:631.372:629.114.2 CIOP

Niederle O.: **Kierownictwo odpowiada za zwiększoną urazowość traktorzystów.** „Za zvyšenon urazovost traktoristu odpovídají vedouci“. Bezpecn. Hyg. Práce, (Prah), mies., Nr 10, paźdz. 53, s. 320; A 5, 3 str., 2 rys.

Autor charakteryzuje ogólnie pracę traktorzystów i ich obowiązki, których wypełnienie i przestrzeganie zmniejsza liczbę wypadków przy pracy na szosach i polach. Zwraca szczególną uwagę kierownictwa, obsługi technicznej i technika bhp parku maszynowego na kontrolowanie światła ostrzegawczych traktorów i przyczep oraz nieprzekraczanie nośności wozów.

132* 614.8—057:631.372:629.114.2/3 CIOP

Niederle O.: **Niebezpieczeństwo wypadków przy pracy z przyczepami.** „Nebezpečí u privěsneho vozu“. Bezpecn. Hyg. Práce, (Prah), mies., Nr 8, sierp. 53, s. 250; A5, 3 str., 4 rys.

Możliwość wypadków przy pracach związanych z przyczepianiem i odłączaniem wozów przyczepnych do traktorów. Wytczne bezpieczeństwa pracy dla traktorzystów. Tekst ilustrowany czterema rysunkami.

133* 613.633:621.941—784.4:628.511 CIOP

Lipka J., Matausek O.: **O polepszenie warunków pracy tokarza.** „Namet zlepšující pracovní podmínky soustružníka“. Bezpecn. Hyg. Práce, (Prah), mies., Nr 7, lip. 53, s. 222; A5, 2,5 str., 2 fot., 2 rys.

Podano ogólne metody zwalczania pyłów powstających przy szybkościowej obróbce metali. Dokładnie omówiono urządzenie odsysające pyły przez wydrążone wrzeciono tokarni.

134* 614.83:621.436:629.113.5 CIOP
Przyczyny wybuchu gruszek żarowych. „Přičiny výbuchu spouštěcích lahví“. Bezpecn. Hyg. Práce, (Prah), mies., Nr 10, paźdz. 53, s. 315; A5, 1,5 str., 1 rys.

Sposób postępowania przy nabijaniu gruszek żarowych dwutlenkiem węgla czy powietrzem dla uruchomienia motoru Diesla. Opisano przypadek wybuchu gruszkę żarowej, spowodowany grzaniem jej za pomocą palnika benzynowego. Podano przepisy postępowania z motorem Diesla zapobiegające podobnym wypadkom.

135* 621.187.33(088.8) CIOP

Steinhauer M.: **Mechaniczne usuwanie kamienia kotłowego z rur płomienicowych.** „Maschinelles Entfernen von Kesselstein von Siederohren“. Opis patentowy NRD Nr 5714, kl. 13 e, gr. 2, 29.6.52; D, A4, 1 str., 1 rys.

Pomysł polega na zastosowaniu obracającej się szczotki drucianej, która usuwa kamień z rury płomienicowej ułożonej na rolkach nastawianych na odpowiednią wysokość. Pył powstający przy usuwaniu kamienia jest odciągany przez ssawkę.

136* 621.928.944(088.8) CIOP

Lundin L., Goldschmidt Fr.: **Filtr workowy za sprężystym szkieletem.** „Filtersack mit federndem Gestell“. Opis patentowy NRD Nr 4245 kl. 50 e, gr 6, 26.3.44; D, A4, 1 str., 1 rys.

Filtr workowy do odpylania powietrza został zaopatrzony w usztywniający go szkielec druczany w kształcie spirali, której jeden koniec jest umocowany do obudowy, drugi do dna filtru. W miarę osadzania się pyłu na tkaninie filtru, wzrasta różnica ciśnień przed i za filtrem, co powoduje zmianę długości spiralnego szkielec. Zmianę tę rejestruje wskazówka wychodząca na zewnątrz, a połączona z dnem filtru przy pomocy pręta. Po osiągnięciu określonej granicy zapylenia można filtr wytrześć przez poruszanie prętem.

MEDYCINA PRACY

137* 613(614/021)(049.3) CIOP

Galanin N. F., Markarian M. G., Osipow Ju. A.: **Zasady higieny.** (Recenzja z książki G.M. Natadze). „Osnowy gigijeny“. (Riecienzija) Gigijena i Sanit., mies., Nr 8, sierp. 53, s. 57; B5, 5 str.

Autorzy recenzji krytykują bardzo ostro dzieło prof. Natadze „O zasadach higieny“. Podkreślają, że książka została wydana mimo uchwały władz związkowych, odrzucającej projekt jej wydrukowania. Wywody autora stanowią mylną interpretację nauki Pawłowa. Są one fałszywe, niczym nie uzasadnione i poza głosłowymi frazesami nic studentom nie dają. Autorzy przytaczają szereg ustępów z poszczególnych rozdziałów książki i wykazują błędy naukowe w nich zawarte. W świetle tej krytyki praca prof. Natadze nie przedstawia wartości naukowej.

138* 351.83(47):616.5—057—084:614.898.5:615.778.758 CIOP

O walce z chorobą ropienia skóry u robotników zakładów przemysłowych. „O boji s hnisavymi onemochenimi kuže u delniku prumyslovyh zavodu“. Bezpecn. Hyg. Práce, (Prah), mies., Nr 11, list. 53, s. 332; A5, 4 str.

Artykuł stanowi wyciąg z rozporządzenia Ministerstwa Zdrowia ZSRR. Rozporządzenie zawiera wskazówki ogólne dotyczące zapobiegania chorobom skóry. Wskazówki szczególne mają na celu zabezpieczenie robotnika przed owrzodzeniami powstałymi wskutek pracy z substancjami drażniącymi. Podano dopuszczalne stężenia tych substancji oraz wskazano kremy chroniące skórę.

139* 616—057:616—001.26/29:615.9 CIOP

Parmeggiani L.: **Przegląd chorób zawodowych ujętych normą nową ustawowej tabeli z 15.11.52 r. (Maksimum dopuszczalnego stężenia, symptomatologia, pierwsza pomoc, leczenie, wytyczne przydatności do pracy i ochrona pracy).** „Pronuario delle malattie professionali assicurate a norma della nuova tabella legislativa del 15 novembre 1952 (massime concentrazioni tollerabili, sintomatologia, pronto soccorso, te-

rapia, criteri di idoneità lavorativa, prevenzione medica)". Med. Lavoro, (Milano) mies., t. 44, Nr 6—7, czerw.—lip. 53, s. 257; B5, 45 str.

Autor opisuje pokrótce 40 chorób zawodowych, które są objęte ustawą. Przy każdej z nich podaje maksimum dopuszczalnego stężenia toksycznych substancji, opisuje objawy chorobowe, leczenie, wytyczne przydatności do pracy w danym zawodzie narażającym na chorobę zawodową. Jest to niejako ramowy skrót szkodliwości chemicznych, które wywołują choroby zawodowe. Choroby te obejmują między innymi uszkodzenia wywołane działaniem radu promieni X i innych substancji radioaktywnych, uszkodzenia wywołane hałasem oraz schorzenia na tle robaczych.

140* 615.9:616—07—099:616—057:340.6 CIOPI
Giberson L. C.: **Psychiatria w przemyśle**. „Industrial psychiatry“ Safety Maintenance, (USA), mies., t. 106, Nr 2, sierp. 53, s. 49; A4, 2 str., 1 rys.

Krótkie, popularne przemówienie wygłoszone w Akademii Medycznej. Temat stanowi potrzeba organizowania pomocniczych punktów prewencyjnych zdrowia psychicznego przy lekarzach przemysłowych w zakładach pracy. Autor dzieli pracowników potrzebujących opieki punktów prewencyjnych na cztery grupy, następnie omawia zadania i organizację tych punktów.

141* 615.9:616—07—099:616—057:340.6 CIOPI
Fabre R.: **Technika w toksykologii. Zastosowanie nowoczesnych metod technicznych w niektórych zagadnieniach dotyczących medycyny sądowej i medycyny pracy**. „La technique en toxicologie. Nouvelles applications des techniques modernes à quelques problèmes intéressant la médecine légale et la médecine du travail“. Arch. Belg. Med., (Bruxelles), mies., Nr 1, stycz. 53, s. 1; B5, 27 str.

Autor omawia różne postacie jądów, które wywołują zatrucie organizmu, a więc: jady w postaci gazowej, jady mineralne i wreszcie jady organiczne, najczęściej krystaliczne. Organizm zwalcza jady przez utlenianie, przez redukcję i przez łączenie. Organizm silny unieszkodliwia jady, natomiast organizm słaby ulega zatruciu, skutek którego może nastąpić śmierć. Technika toksykologii posługuje się doświadczeniem chemicznym, fizycznym i fizjologicznym. Autor demonstruje na przykładach niektóre metody wykrywania jądów: przy pomocy ekstrakcji, z powietrza i z narządów metodą Stasa (klasyczną), wykrywanie jądów organicznych przy pomocy chromatografii, wreszcie badania toksykologiczne jądów mineralnych przy pomocy elementów energii jądowej.

142* 614.88:615.781:616—001 CIOPI
Goldblatt A.: **Zagadnienie znieczulenia przy urazach**. „Problèmes anesthésiques en traumatologie“. Arch. Belg. Med. (Bruxelles), mies., r. 11, Nr 4, kw. 53, s. 145; B5, 4 str.

Łagodzenie bólu w wypadkach urazów z punktu widzenia natychmiastowego zabiegu ratowniczego oraz dalszego leczenia. Autor zaleca w pierwszym momencie przeciwdziałanie powstaniu szoku, zanim chirurg przystąpi do dalszych zabiegów. Następnie omawia środki znieczulające, nieprzykre dla chorego, jako też stworzenie mu odpowiednich warunków: umieszczenie w ciepłym pokoju, wstrzyknięcie Pantoponu i zastosowanie transfuzji krwi w wypadku dużej jej utraty. Rannego należy otoczyć opieką również po operacji i stosować zabiegi w celu przyspieszenia readaptacji.

OGÓLNE

143* 614.83/84:616.9:661 CIOPI
Irving Sax N.: **Podręcznik materiałów niebezpiecznych. Cz. 1. Chemikalia — dane ogólne**. „Handbook of dangerous materials. Section 1. General Chemicals. s. 1; New York 1951, wydawca Reinhold Publishing Corporation, cena 15 \$; D, B5, 410 str. —

Część pierwsza dzieła o materiałach niebezpiecznych zawiera usystematyzowany, alfabetycznie ułożony opis około 5000 substancji. Opis ten obejmuje ich własności niebezpieczne (zapalność i toksyczność), metody zapobiegania (postępowanie w razie zatrucia i antidotum, gaśnice, przechowywanie i manipulacja), własności fizyczne (punkt zapłonu i samozapłonu), przepisy przewozu morskiego wraz z instrukcjami dotyczącymi etykietowania. Wszelkie informacje podane są w formie b. skondensowanej, lecz nie wszystkie substancje omówiono wyczerpująco i nie wszystkie powyższe punkty są wyszczególnione. Przydatne przede wszystkim dla

usługi bhp oraz dla magazynów, składów i przewozu morskiego. Szczególnie ciekawe dla polskiego czytelnika są granice wybuchowości i dopuszczalne stężenia ważniejszych substancji.

144* 614.83:658.78:661:662.2/4 CIOPI
Irving Sax N.: **Podręcznik materiałów niebezpiecznych. Cz. 2 Materiały wybuchowe**. „Handbook of dangerous materials. Section 2: Explosives“. s. 411; New York, 1951, wydawca Reinhold Publishing Corporation, cena 15 \$; D, B5, 55 str., 11 rys.

Część druga dzieła o materiałach niebezpiecznych omawia kolejno: przechowywanie, niszczenie, amunicję i różne substancje wybuchające, substancje wysoko i słabo eksplozyjne. Treść podana jest w formie opisowej i zawiera wiele danych technicznych z tabelami i normami. Przechowywanie: odległości od obiektów, konstrukcje magazynów (z rysunkami); niszczenie: wskazówki ogólne i dla kilku ważniejszych substancji; amunicja: przechowywanie amunicji chemicznej wielu rodzajów; substancje wysokoeksplozyjne (rozpad z detonacją); tabela wspólnego przechowywania różnych substancji, systematyczne omówienie wielu ważnych środków wybuchowych; substancje słabo eksplozyjne (spalające się, np. czarny proch): tabele użytkowania.

45* 615.778/779—099:616—002.828—057(024) CIOPI
Irving Sax N.: **Podręcznik materiałów niebezpiecznych. Cz. 3. Choroby grzybicze i środki grzybobójcze**. „Handbook of dangerous materials. Section 3. Fungus diseases and fungicides“. s. 467; (New York), 1951, wyd. Reinhold Publishing Corporation, cena 15 \$; D, B5, 62 str., 17 poz. bibl.

Część trzecia dzieła o materiałach niebezpiecznych dotyczy chorób grzybiczych i środków grzybobójczych. Omówiono kolejno rodzaje chorób grzybiczych w zestawieniu z zawodami narażającymi na nie. Przy każdej chorobie podano: definicję grzybka wywołującego chorobę, występowanie jej w zawodzie, środki zapobiegawcze, przyczyny, objawy, dane diagnostyczne, postępowanie lekarskie. Następnie omówiono toksyczność środków grzybobójczych. Przy większości substancji uszeregowanych alfabetycznie wyszczególniono: szkodliwość, własności, sposób użytkowania, przechowywania i manipulacji. Omówiono 274 substancje (nazwy wg terminologii amerykańskiej, w tym wiele nazw firmowych). Dane pożyteczne dla mykologa i technika bhp.

146* 539.16:614.8—086.5 CIOPI
Irving Sax N.: **Podręcznik materiałów niebezpiecznych. Cz. 4 Promieniowanie i jego szkodliwość**. „Handbook of dangerous materials. Section 4: Radiation and radiation hazards“. s. 531; New York 1951, wydawca Reinhold Publishing Corporation, cena 15 \$; D, B5, 68 str., 13 rys., 13 wyk., 12 tabl.

Część czwarta dzieła o materiałach niebezpiecznych zajmuje się promieniowaniem i jego szkodliwościami. Na wstępie omówiono systematycznie powstawanie izotopów i ich budowę (począwszy od wodoru) oraz podano tabele izotopów z liczbami nukleonowymi. Następnie — działanie wzajemne i bezpieczeństwo przy różnych rodzajach promieniowania, jednostki pomiaru wielkości promieniowania i sposoby pomiarów tej wielkości z uwagi na ochronę zdrowia (komory jonizacyjne, liczniki). W końcu wskazano środki i sposoby ochrony (ciekawe wykresy absorpcji promieniowania w różnych ośrodkach, tabela dopuszczalnych dawek promieniowania, tabele przepuszczalności przez ołów i beton przy różnych natężeniach promieniowania). Dodatkowo podano przepisy stanowe USA co do ładowania materiałów promieniotwórczych na statki morskie. Dane przydatne dla inżynierów i techników a zwłaszcza dla inżynierów bhp.

147* 347.795(73):614.835/838:656.61.073.436 CIOPI
Irving Sax N.: **Podręcznik materiałów niebezpiecznych. Cz. 5: Przepisy transportu morskiego**. „Handbook of dangerous materials. Section 5: Shipping regulations“, s. 600; New York, 1951, wydawca Reinhold Publishing Corporation, cena 15 \$; D, B5, 222 str.

Część piąta dzieła o materiałach niebezpiecznych analizuje szczegółowo przepisy transportu morskiego międzynarodowej komisji handlowej w USA. (Biuro materiałów wybuchowych). Na wstępie omówiono warunki przyjęcia pojazdów — zbiorników, zbiorników przenośnych oraz warunki manipulacji zbiornikami okrętowymi w zastosowaniu do wszelkich materiałów niebezpiecznych. Następnie określono szczegółowo warunki przyjęcia na okręt materiałów wybuchowych (uszeregowane wg klasyfikacji amerykańskiej) oraz wskazano

warunki, jakim powinny odpowiadać bębny i beczki stalowe. Omówiono kolejno pakowanie i znakowanie płynów palnych, ciał stałych palnych i utleniających, materiałów żrących, radioaktywnych; następnie — specyfikacje zbiorników różnego rodzaju oraz przepisy ładowania i wyładowania oraz innych manipulacji związanych z transportem.

148* 614.8—057:614.88:615.712.3:669—155.3 CIOIP
Prada C.: **Bezpieczeństwo pracy przy azotowaniu i cementowaniu.** „Bezpečnost práce pri nitrídování a cementování“. Bezpečn. Hyg. Práce, (Prah), mies., Nr 10, paźdz. 53, s. 311; A5, 4 str.

Artykuł zawiera zestawione w punktach przepisy dotyczące bezpieczeństwa przy pracy z solami cyjankowymi i cyjanowodorem pochodzącym z ich rozkładu oraz instrukcję pierwszej pomocy w razie zatrucia tymi substancjami. Podano również spis leków wchodzących w skład apteczki podręcznej, służącej do udzielania pierwszej pomocy przy zatruciu cyjankami. Ponadto artykuł zawiera ujęte w punkty przepisy bezpieczeństwa pracy przy azotowaniu metali amoniakiem.

149* 331.826:615.83 CIOIP
Houssa P.: **Zagadnienia rehabilitacji (przysposobienia) zawodowej i społecznej.** „Problèmes de la réadaptation professionnelle et sociale“. Arch. Belg. Med., (Bruxelles), mies., Nr 4, kw. 53, s. 115; B 5, 3 str.

Rehabilitacja powinna wszechstronnie przygotować inwalidę (moralnie, społecznie i zawodowo) do nowego sposobu życia, uczynić go niezależnym i pożytecznym członkiem społeczeństwa. Do pracy nad tym zagadnieniem włączono różne dyscypliny wiedzy medycznej (chirurgię ortopedyczną, neurofiziologię, fizykoterapię itd.). Jednym z najistotniejszych sposobów leczenia jest fizykoterapia. Rola czynnika społecznego polega na przełamaniu oporu psychicznego przedsięwzięć do zatrudniania inwalidów. Rehabilitowany, otrzymawszy pracę, nabiera zaufania do własnych możliwości.

150* 331.82:331.4 CIOIP
Michael J.: **Ochrona pracy kobiet w przemyśle.** „Safety for women in industry“. Safety Maintenance (USA), mies., t. 106, Nr 2, sierp. 53, s. 11; A4, 5,5 str. 6 fot.—
Autor porusza szereg zagadnień związanych z zatrudnieniem kobiet w przemyśle. Zdaniem autora, kobieta zatrudniona w przemyśle może równie wydajnie pracować jak mężczyzna, jeżeli ma odpowiednie warunki pracy (często odmienne od tych, jakie przemysł daje mężczyznom).

151* 613.6:628.5 CIOIP
Roukal J.: **Jak urządzić miejsce swej pracy, aby nie zagrażało zdrowiu?** „Jak zaridim sve pracoviste, aby bylo zdravotne nezavadne?“ Bezpečn. Hyg. Práce, (Prah), mies., Nr 8, sierp. 53, s. 240; A 5, 2 str.

Główne zasady higieny pracy, na których opieramy się powszechnie, możliwości walki z istniejącym stale przy pracy „ryzykiem“ oraz metody zwalczania ujemnego wpływu pomieszczeń fabrycznych na zdrowie człowieka. Artykuł ma charakter ogólnych rozważań.

152* 613.6:614.8—057:658.2:658.56 CIOIP
Rossi V.: **Organizacja miejsca pracy z punktu widzenia bezpieczeństwa i higieny** „Organisace pracoviste s hlediska bezpecné a zdravé práce“. Bezpečn. Hyg. Práce, (Prah), mies., Nr 7, lip. 53, s. 211; A 5, 5 str., 6 rys.

Autor systematycznie i dokładnie omawia organizację stanowiska pracy poruszając zagadnienie techniki, ekonomiki i bezpieczeństwa pracy. Podaje wytyczne do dobrego ustalenia miejsca pracy w hali fabrycznej, z jednoczesnym omówieniem oświetlenia, swobody ruchów pracownika, rozmieszczenia narzędzi, pomieszczeń na surowce, produkty itp. Zagadnienia te rozpatruje w odniesieniu do pracownika obsługującego jedną lub kilka maszyn i podaje zasady racjonalnego wykorzystania sił robotnika. Rozważania te dotyczą kilku różnych gałęzi produkcji przemysłowej.

153* 613.63:628.511/512 CIOIP
Roubal J.: **Jak dbać o czystość powietrza w pomieszczeniu pracy.** „Jak pecovat a cistotu pracovniko vozduši“. Bezpečn. Hyg. Práce, (Prah), mies., Nr 10, paźdz. 53, s. 309; A 5, 2 str.

Autor wyjaśnia, na czym polega troska o czystość powietrza w miejscu pracy i jak należy postępować, aby ją osiągnąć. Podaje różne sposoby organizacyjne i techniczne, zapobiega-

jące występowaniu w powietrzu substancji szkodliwych i pozostawianiu ich w strefie roboczej.

154* 614.8—057:622.861(47) CIOIP
Podstawowe wskazówki bezpieczeństwa pracy w kopalniach radzieckich. „Zakladni bezpecnostni pokyny pro práci v sovětských dolech“. Bezpečn. Hyg. Práce, (Prah), mies., Nr 8, sierp. 53, s. 234; A 5, 5,5 str., 5 rys.

Artykuł zawiera zasadnicze wskazówki, jak rozpoznać stropy chodników kopalnianych grożące obsunieciem się, nagromadzenie się dwutlenku węgla i metanu w przodkach oraz jak zachować się w czasie katastrofy w kopalni. Podaje dokładny opis przygotowania i kontroli lamp górniczych przed zejściem do szybu, kontroli przodka przed przystąpieniem do pracy oraz sprawdzenia młotów i świdrów pneumatycznych. Omawia warunki bezpieczeństwa przy odstrzałach i przy wybieraniu odstrzelonego węgla oraz przy stemplowaniu robu-dowie korytarza.

155* 614.8—057:614.8—086.4:677.11 CIOIP
Skopek L.: **Bezpieczeństwo pracy w przemyśle włókienniczym.** „Bezpečnost práce v průmyslu lýkových vláken“. Bezpečn. Hyg. Práce, (Prah), mies., Nr 11, list. 53, s. 347; A 5, 6 str., 4 rys.

W artykule omówiono dokładnie proces technologiczny obróbki lnu. Przechodząc kolejno poszczególne fazy produkcyjne autor wskazuje na niebezpieczeństwo urazów mechanicznych oraz spowodowanych substancjami chemicznymi. Podaje sposoby uniknięcia ich lub zabezpieczenia się przed nimi. Podkreśla, że zasadniczym warunkiem bezpieczeństwa pracy jest dobre przeszkolenie robotnika w czynnościach, które ma wykonywać, zaznajomienie go z przepisami bhp oraz nakłonienie do używania ochron osobistych, tam gdzie są one konieczne.

156* 331.94:614.8—057 CIOIP
Vacha J.: **Ulepszyć działalność komisji bezpieczeństwa i ochrony pracy.** „Zlepsit práci komisi ochrany a bezpečnosti práce“. Bezpečn. Hyg. Práce, (Prah), mies., Nr 8, sierp. 53, s. 233; A 5, 1,5 str.

Na tle danych statystycznych dotyczących zmniejszenia się urazowości, a jednocześnie przekroczenia planów produkcyjnych w zakładach pracy, autor omawia znaczenie komisji bhp. Daje ogólne wskazówki, jak powinien pracować inspektor pracy wspólnie z zakładowymi komisjami bhp i jakie na nich ciąży obowiązki.

157* 313.1:614.8—057 CIOIP
Sorel J.: **O poprawieniu statystyki i ewidencji wypadków przy pracy.** „Zlepsit statistiku a evidenciu urazov“. Bezpečn. Hyg. Práce, (Prah), mies., Nr 10, paźdz. 53, s. 297; A 5, 3 str.

Znaczenie i potrzeba prowadzenia statystyki wypadków w zakładach pracy. Autor krytykuje negatywny stosunek do tej akcji najniższych organów bezpieczeństwa pracy w Czechosłowacji. Jednocześnie wskazuje na konieczność poprawy ewidencji i statystyki urazowości, które stanowią poważną broń w walce o zmniejszenie wypadków przy pracy.

158* 614.8—057—069:614.8—084 CIOIP
Stole V.: **Odpowiedzialność za wypadki śmiertelne przy pracy.** „Odpovednost za smrtelné úrazy“. Bezpečn. Hyg. Práce, (Prah), mies., Nr 8, sierp. 53, s. 248; A5, 2 str.

Na trzech szczegółowo opisanych wypadkach autor wykazuje, że nieporządkowanie się przepisom bhp oraz lekkomyślność robotników są przyczyną wypadków śmiertelnych przy pracy. Podaje rady i wskazówki kierownictwu i pracownikom, jak zwalczać taki stan rzeczy w fabrykach.

159* 614.8:778.5(437) CIOIP
Bauer A.: **Bezpieczeństwo pracy w czechosłowackiej kinematografii.** „Bezpečnost práce v čs. kinematografii“. Bezpečn. Hyg. Práce, (Prah), mies., Nr 10, paźdz. 53, s. 325; A 5, 1 str.

Artykuł traktuje ogólnie o bezpieczeństwie pracy w kinematografii, o zadaniach technika bezpieczeństwa pracy w poszczególnych zakładach oraz o jego współpracy z kierownictwem i pracownikami.

160* 614.8—057:614.893:617.7—001—084:658.56(083.9) CIOIP
Instrukcja dotycząca zapobiegawczych urządzeń do zwalczania urazów oczu w zakładach przemysłowych. „Instrukce o preventivních opatřeních v boji s očními úrazy v průmyslových závodech“. Bezpečn. Hyg. Práce, (Prah), mies., Nr 11, list. 53, s. 336; A 5, 1 str.

Na treść instrukcji składa się: 1) zalecenie prowadzenia ewidencji wypadków, 2) wskazania dotyczące organizacji miejsca pracy i odpowiednich warunków bhp, 3) wskazania dotyczące organizacji walki z urazami oczu, 4) zalecenie dla lekarzy.

161* 612.84:614.893.2:681.424 CIOP

Uzbrojenie oka w czasie pracy. „Tool-up the working eye“. *Safety Maintenance*, (USA), mies., t. 106, Nr 2, sierp. 53, s. 15; A4, 2 str., 3 fot.

Artykuł mówi o cechach fizjologicznych narządu wzroku, przy czym zwraca uwagę na fakt, że wiele stanowisk pracy wymaga częstej zmiany zasięgu wzroku w bok i naprzód, co bardzo męczy robotnika. Z kolei obniża to znacznie wydajność pracy. Jako metodę zaradzenia nadmiernemu zmęczeniu wzroku wskazano konieczność używania bi- i trinokli (okularów o kilku soczewkach).

162* 624.025.3:624.046.5 CIOP

Ile może udźwignąć twoja podłoga? „How much can your floor hold?“ *Safety Maintenance*, (USA), mies., tom 106, Nr 2, sierp. 53, s. 23; A4, 2,5 str., 1 fot., 1 tabl.

W artykule zwrócono uwagę na fakt, że przy opracowywaniu konstrukcji budynków na ogół nie rozpatruje się obciążeń oraz ich rozmieszczenia, na jakie dana kondygnacja czy podłoga prawdopodobnie będzie narażona. Autor podaje jednocześnie przeciętne dane obciążenia podłóg w różnego rodzaju pomieszczeniach, a więc w domach mieszkalnych, biurach, sklepach itp.

163* 614.841.2 CIOP

Brak odpowiedzialności — przyczyna pożarów. „Nezodpovednost' pricinou požarov“. *Bezpečn. Hyg. Práce*, (Praha), mies., Nr 7, lip. 53, s. 207; A5, 2 str.

Treść artykułu uwidocznia, że w olbrzymiej większości przyczyną pożarów jest brak odpowiedzialności poszczególnych pracowników i kierownictwa zakładów za przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych. Na przykładach omówiono zaniedbania, które spowodowały wielkie pożary w przemyśle. Wskazano, jak należy postępować, aby każdy obywatel czuł się współodpowiedzialnym za bezpieczeństwo przeciwpożarowe.

164* 614.84 CIOP

Hensler P. (Fire Protection Institute): Obrona przeciwpożarowa przyszłości, system wbudowany. „Tomorrow's fire protection... the built-in system“. *Safety Maintenance* (USA), mies., tom 104, Nr 3, wrzes. 52, s. 18; 60; A4, 3 str., 6 rys.

W pierwszej części artykułu o obronie przeciwpożarowej autor zwrócił uwagę na stałe postępujący rozwój wbudowanej sieci przeciwpożarowej, dzięki której możliwa jest natychmiastowa interwencja przy źródle pożaru. Omówiono różnego rodzaju czynniki gaszące, przy czym położono specjalny nacisk na substancje chemiczne, wytwarzające przykrycie pianowe. Przedyskutowano sposób właściwego wyboru instalacji przeciwpożarowej.

165* 614.84:629.114.4.005 CIOP

Skrzynka z kompletem narzędzi do gaszenia pożarów ciężarówek. „Tool kit for truck fires“. *Safety Maintenance* (USA), mies., tom 106, Nr 2, sierp. 53, s. 41; A4, 1 str., 2 fot.

Autor opisuje skrzynkę metalową powietrzno-szczelną z kompletem najpotrzebniejszych narzędzi stosowanych w wypadku pożaru.

166* 614.843/848:621.317.7 CIOP

Nowości z frontu pożarniczego. „The fire front“. *Safety Maintenance*, (USA), mies., tom 106, Nr 2, sierp. 53, s. 63, A 4, 1 str.

W pierwszej części artykułu przedstawiono nowy samochód strażacki z urządzeniem umożliwiającym trzy sposoby gaszenia ognia: a) przez rozpryskiwanie suchych środków che-

micznych pod dużym ciśnieniem, b) przez tworzenie poziomej zasłony z piany i wody, c) przez zwykłe zalewanie wodą. Druga część artykułu mówi o aparacie do wykrywania obecności ładunków elektrycznych w miejscach niebezpiecznych, a więc na terenach fabryk amunicji, celulozoidu, materiałów fotograficznych itp.

167* 620.197.7:674.048(088.8) CIOP

Compagnie de Produits Chimiques et Electrometallurgiques Alais, Froges et Camargue et Societe. Pregil, Paris. Sposób zabezpieczenia drewna przez impregnację węglaną. „Procédé pour la protection des bois par impregnation eu sève“. Opis patentowy szwajcarski Nr 283835, kl. 80, n, 30.6.53; D, A 4, 2 str.

Impregnacje roztworem 0,1÷2% polichlorofenolanów alkali, zawierających od 2÷4 atomów chloru w cząsteczce. Obecność soli metali alkalicznych opóźnia wytrącanie się chloro-fenolanów i nierozpuszczalnych chlorofenoli wewnątrz włókien drewna. Opóźnienie to wystarcza, aby nastąpiło dobre nasycenie drewna, po czym dopiero wytrącenie osadów. Sposób ten dobrze utrwała środki grzybobójcze w drewnie. Drewno tak impregnowane jest trwałe i odporne na czynniki atmosferyczne. Środki te są bardziej skuteczne od używanego siarczanu miedzi, arseninu i arsenianów sodu, fluorków alkali itp.

168* 620.197.7:667.166.2:677.064/066(088.8) CIOP

Floyd E., Bartell, Ann Arbor (Michigan USA): Sposób otrzymywania trwałej substancji hydrofobowej. „Procédé pour la préparation d'une matière hydrofuge stable“. Opis patentowy szwajcarski Nr 289694; kl. 41, 31.3.53; D, A 4, 5 str.

Otrzymano substancję przepuszczającą parę wodną, lecz nieprzepuszczalną dla wody przez użycie krzemionki wybitnej porowatej, np. aerogelu, który zmieszany z elastomerem (kautuczkiem naturalnym lub sztucznym lub plastycznymi żywicami) poddaje się hydrofobującemu działaniu w obecności pary wodnej parami silanów organicznych. Otrzymana substancja nadaje się do powlekania tkanin, ze względu na swą porowatą jest przepuszczalna dla pary wodnej, jednakże dzięki b. silnym własnościom hydrofobowym nie przepuszcza wody. Otrzymany produkt wyróżnia się trwałością, daje się barwić, posiada b. dużą oporność elektryczną i niską przewodność cieplną.

169* 614.8:628.9:658.23/24 CIOP

Logan H.: Dłaczego oświetlenie jest istotnym elementem bezpieczeństwa pracy. „Why lighting is protection“. *Safety Maintenance*, (USA), mies., t. 106, Nr 2, sierp. 53, s. 18; A 4, 3,5 str., 9 rys.

Autor mówi o potrzebie należytego oświetlenia pomieszczeń. Powołuje się między innymi na statystykę, która dowodzi, że przyczyną wielu wypadków jest nieodpowiednie a w szczególności nierównomierne oświetlenie (duże skoki w nasileniu światła w poszczególnych miejscach tego samego pomieszczenia). Autor wymienia momenty, na które należy zwrócić uwagę przy opracowywaniu dokumentacji pomieszczeń zakładów pracy.

170* 683.852:621.385.1:621.384.4:628.513(088.8) CIOP

Bräggner W.: Lampy bakterio-bójcze (zarodkobójcze). „Germa-dallampe“. Opis patentowy szwajcarski, Nr 275276, kl. 116 i 15.5.51; D, A 4, 7,5 str., 9 rys.

Ultrafioletowe lampy o własnościach bakterio-bójczych są coraz szerzej stosowane do dezynfekcji powietrza w biurach, szkołach i szpitalach. Dotychczas stosowane oprawy do lamp miały nieruchome reflektory. W patencie opisano oprawy z 2 lub 4 nastawialnymi reflektorami. Umożliwia to odpowiednie skierowanie promieni ultrafioletowych, a tym samym ułatwia zainstalowanie lamp i zwiększa skuteczność działania promieni. Załączone schematy podają różne sposoby umieszczenia opisanych lamp.

Niniejszy Przegląd Dokumentacyjny zawiera jedynie część analiz dokumentacyjnych publikacji z zakresu ochrony pracy. Pełna dokumentacja ukazuje się w postaci kart dokumentacyjnych, wydawanych przez Centralny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej (Warszawa, Al. Niepodległości 188). CIDNT przyjmuje prenumeratę kart dokumentacyjnych, która może obejmować zarówno całą dokumentację naukowo-techniczną, jak działy lub poszczególne zagadnienia i tematy techniczne. Cena karty dokumentacyjnej wynosi 20 groszy.

CIDNT wykonuje za zwrotem kosztów fotokopie i mikrofilmy publikacji objętych przeglądem dokumentacyjnym, jak i kartami dokumentacyjnymi.